

Communication and Constructive Dialogue: Paths to Building Harmonious Relationships in a World of Diversity Intercultural

UDC: 316.28:164.034

DOI: <https://doi.org/10.15421/172444>**Taran Hanna¹**Ph.D., Assoc. Prof., <https://orcid.org/0000-0003-3311-0321>, annapavlovna8@gmail.com**Dobrovolska Viktoriia²**Ph.D., Assoc. Prof., <https://orcid.org/0000-0002-5262-7425>, viado@ukr.net**Kondratyuk-Antonova Tetiana³**Ph.D., Assoc. Prof., <https://orcid.org/0009-0002-6548-7772>, tkfilosof@gmail.com¹*Kyiv National University of Construction and Architecture (Kyiv, Ukraine)*²*Kherson State Maritime Academy (Kherson, Ukraine)*³*Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine (Kyiv, Ukraine)*

Abstract

Relevance. The development of constructive dialogue and intercultural communication is of great importance for building harmonious relationships in a world of diversity. The ability to communicate effectively and resolve conflicts in an intercultural context is a key competence for the modern world and requires not only understanding the cultural characteristics of others but also a willingness to build positive relationships.

The purpose. The purpose of the study is to explore ways to build harmonious relationships in a diverse world through intercultural communication and constructive dialogue.

Results. It is found that building harmonious relationships in a diverse world requires joint efforts to develop mutual understanding, tolerance, and respect for cultural differences. The importance of developing intercultural communication skills, such as listening, empathy, and the ability to see the true motives and needs of others, is highlighted as a crucial element of successful interaction between people from different cultures. The necessity of recognizing one's own cultural biases and having an open attitude towards diversity for building fruitful relationships is discussed. The importance of developing specific strategies and policies aimed at promoting mutual understanding and interaction between cultures is emphasized. Examples of exchange programs, international conferences, and cultural events are provided as tools for bringing different peoples closer together and fostering dialogue.

Conclusions. Taking into account the individual and group characteristics of cultures in the communication process helps avoid misunderstandings and conflicts. Intercultural communication and constructive dialogue are integral components of successful interaction in the modern world, and enhancing these skills helps create a more favorable environment for cooperation, development, and peaceful coexistence in conditions of cultural diversity.

Keywords: intercultural communication, constructive dialogue, intercultural education, international cooperation, cultural values, cultural pluralism, conflicts

Інтеркультурна комунікація та конструктивний діалог: шляхи побудови гармонійних відносин у світі різноманітності

Таран Ганна¹, Добровольська Вікторія², Кондратюк-Антонова Тетяна³¹*Київський національний університет будівництва та архітектури (Київ, Україна)*²*Херсонська державна морська академія (Херсон, Україна)*³*Київський інститут Національної гвардії України (Київ, Україна)*

Анотація

Актуальність. Розвиток конструктивного діалогу та інтеркультурної комунікації має велике значення для побудови гармонійних відносин у світі різноманітності, а здатність ефективно спілкуватися та вирішувати конфлікти у міжкультурному контексті є ключовою компетенцією для сучасного світу і вимагає не лише розуміння культурних особливостей інших людей, але й готовності до побудови позитивних відносин.

Метою дослідження є розгляд шляхів побудови гармонійних відносин у світі різноманітності через інтеркультурну комунікацію та конструктивний діалог.

Результати. Проаналізовано роль міжкультурної освіти та співробітництва у формуванні зв'язків й взаєморозуміння між різними культурами. З'ясовано, що побудова гармонійних відносин у світі різноманітності вимагає спільних зусиль для розвитку взаєморозуміння, толерантності та поваги до культурних відмінностей. Наголошено на важливості розвитку навичок міжкультурної комунікації, таких як слухання, емпатія та вміння бачити справжні мотиви та потреби інших осіб, що є визначальним елементом успішної взаємодії між людьми з різних культур. Висвітлено необхідність усвідомлення власних культурних біз та відкритого ставлення до різноманітності для побудови плідних відносин. Акцентовано увагу на важливості розроблення конкретних стратегій та політик, спрямованих на заохочення взаєморозуміння та взаємодії між культурами. Наведено приклади програм обміну, міжнародних конференцій та культурних заходів як інструментів для зближення різних народів та сприяння діалогу.

Висновки. Врахування індивідуальних та групових особливостей культур у процесі комунікації дозволяє уникнути непорозуміння та конфліктів. Інтеркультурна комунікація та конструктивний діалог є невід'ємними складовими успішної взаємодії в сучасному світі, а посилення цих навичок допомагає формувати більш сприятливе середовище для співпраці, розвитку та мирного співіснування в умовах культурного різноманіття.

Ключові слова: інтеркультурна комунікація, конструктивний діалог, міжкультурна освіта, міжнаціональне співробітництво, культурні цінності, культурний плюралізм, конфлікт

Стаття надійшла / Article arrived: 26.04.2024

Схвалено до друку / Accepted: 30.06.2024

Вступ.

У сучасному світі інтеркультурна комунікація та конструктивний діалог є важливими складовими успішної взаємодії між різними культурами та націями. Швидкі зміни у технологіях та зростання мобільності населення призводять до ще більшого зближення різних культурних спільнот (Лікарчук, 2022). Проте одночасно із цими перевагами виникають виклики, пов'язані з ризиком конфліктів, стереотипами та непорозуміннями між представниками різних культур. Така ситуація підкреслює необхідність систематичного вивчення та вдосконалення навичок міжкультурної взаємодії.

Розвиток конструктивного діалогу та інтеркультурної комунікації має велике значення для побудови гармонійних відносин у світі різноманітності, а здатність ефективно спілкуватися та вирішувати конфлікти у міжкультурному контексті стає ключовою компетенцією для сучасного світу і вимагає не лише розуміння культурних особливостей інших людей, але й готовності до взаємодії та побудови позитивних відносин.

У світлі глобальних викликів, таких як міграційні процеси та культурний обмін, досягнення взаєморозуміння та гармонії між різними культурами є надзвичайно важливим завданням. Інтеркультурна взаємодія є двостороннім процесом, який потребує від усіх сторін гнучкості, терпимості та відкритості. Тому однією з основних перешкод при побудові успішних відносин між культурами є стереотипи та упередження (Munezane, 2021), а їх усунення вимагає постійних зусиль з боку суспільства, освітніх програм та кампаній, спрямованих на просвіту та підвищення культурної компетентності.

Успішна інтеркультурна комунікація та конструктивний діалог можуть стати основою для побудови мирного та процвітаючого світу, в якому кожна культура визнається, поважається та має можливість вільно розвиватися в умовах взаємодії та взаєморозуміння.

Мета статті полягає в розгляді шляхів побудови гармонійних відносин у світі різноманітності через інтеркультурну комунікацію та конструктивний діалог.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Аналіз досліджень і публікацій у галузі міжкультурної комунікації та конструктивного діалогу розкриває важливі питання спілкування та взаєморозуміння у сучасному світі, який стає все більш різноманітним і глобалізованим. Браслаускас Дж. (Braslauskas, 2021), Кіт, Н., Множинська, Р., Дятлова, І. (Kit, Mnozhynska, & Dyatlova, 2024), Ляхдесмякі Т., Койстінен А. (Lähdesmäki & Koistinen 2021) звертають увагу на роль культурних відмінностей у формуванні стереотипів та упереджень, важливість виявлення спільних цінностей та інтересів для побудови ефективної комунікації; досліджують вплив мови,

невербальних засобів спілкування та культурного контексту на процес взаємодії між представниками різних культур. Лікарчук Н. (Likarchuk, 2022), Мунезане Ю. (Munezane, 2021), Співак Д. (Spivak, 2022) акцентують увагу на важливості розвитку міжкультурної компетентності як ключового чинника у сприянні гармонійним відносинам у світі різноманітності. Науковці пропонують різноманітні стратегії для підвищення рівня сприйняття та розуміння інших культур, включаючи навчання культурної чутливості, активне слухання та емпатію. Еліас А., Мансурі Ф. (Elias, & Mansouri, 2020), Крейг Р. Т., Сюн Б. (Craig, & Xiong 2022), Р'бул Х. (R'boul, 2022) вказують на важливість відкритого та відвертого діалогу між представниками різних культур з метою вирішення конфліктів та побудови взаєморозуміння.

Аналіз досліджень і публікацій дає підстави стверджувати, що ефективна міжкультурна комунікація та конструктивний діалог є необхідними умовами для формування гармонійних відносин у світі різноманітності. Дослідження у цій сфері сприяють розвитку стратегій та практик, націлених на побудову взаєморозуміння, толерантності та співпраці між культурами, що є критичними умовами для миру та стабільності в сучасному світі.

Результати дослідження.

Інтеркультурна комунікація все більш важлива у нашому глобалізованому світі, у якому культурні межі швидко зникають, а взаємодія між різними національностями та культурами стає нормою. Здатність ефективно спілкуватися з представниками інших культур – основний чинник успіху в бізнесі, політиці та міжнародних відносинах (Kit, Mnozhynska, & Dyatlova, 2024). Інтеркультурна комунікація вимагає розуміння та поваги до культурних відмінностей і це не тільки знання мови, а й розуміння норм, цінностей, традицій та способів мислення інших культур (Craig, & Xiong, 2022).

Важливим елементом успішної інтеркультурної комунікації є вміння будувати конструктивний діалог (Spivak, 2022), що означає не лише вміння слухати та висловлювати свої думки, але й здатність знаходити спільні погляди, розуміти позиції інших людей та шукати компроміси. Конструктивний діалог передбачає активне врахування поглядів, переживань та потреб інших учасників комунікації (R'boul, 2022). Він сприяє побудові відносин на основі взаємоповаги та взаєморозуміння, а також допомагає уникненню конфліктів та спонукає до досягнення взаємного користування.

Зарубіжні науковці вважають напрацювання навичок конструктивного діалогу процесом, який вимагає часу, терпіння та відкритості до відмінностей. Важливо розвивати свій емпатичний потенціал та вміння чітко висловлювати думки, одночасно залишаючись відкритими для інших поглядів

(Lähdesmäki, Koistinen, & Ylönen, 2020a). Вирішальну роль у формуванні зв'язків та взаєморозуміння між різними культурами відіграють міжкультурна освіта та співробітництво (Lähdesmäki, Koistinen, & Ylönen, 2020b). При взаємодії з іншими культурами важливо розуміти їхні цінності, традиції та спосіб мислення. На нашу думку, міжкультурна освіта дає можливість засвоїти цінні знання про різноманітні культури, сприяючи формуванню відкритого та толерантного світогляду.

Співробітництво між різними культурами стимулює обмін ідеями, технологіями та інноваціями, що сприяє розвитку культурного плюралізму як важливої складової глобального розвитку. Колективне вирішення проблем та викликів, з якими «зустрічаються усі культури», може стати більш ефективним завдяки різноманітності підходів та перспектив (Braslauskas, 2021).

Міжкультурна освіта сприяє розвитку міжкультурної компетентності, важливої для успішного спілкування та співпраці у міжнародній спільноті. Ця компетентність включає уміння ефективно взаємодіяти з представниками різних культур, враховуючи їхні особливості та специфіку (Elias, & Mansouri, 2020).

Розвиток навичок інтеркультурної комунікації – головний аспект сучасного світу. У повсякденному житті та професійній сфері ми стикаємося з різноманітністю культур, мов та переконань. Вміння слухати, проявляти емпатію та розуміти істинні мотиви і потреби інших людей необхідні для побудови успішних взаємин та вирішення конфліктів (Elias, & Mansouri, 2020). Науковці виокремили такі основні підходи до розвитку навичок інтеркультурної комунікації:

- «важливість слухати»: не просто чути слова, але й розуміти їх зміст і контекст; слухання допомагає зрозуміти погляди, переконання та потреби інших людей;

- емпатія: здатність співчувати та поставити себе на місце іншої людини допомагає зрозуміти її почуття, переживання та реакції на певні ситуації;

- розуміння справжніх мотивів та потреб інших осіб: аналіз дій та вчинків людей з погляду їхньої культури та життєвого досвіду допомагає уникнути непорозуміння та конфліктів, сприяє побудові глибоких та довірливих стосунків (Lähdesmäki, & Koistinen, 2021).

Для побудови конструктивних інтеркультурних відносин важливе усвідомлення власних культурних біасів та відкрите ставлення до різноманітності у культурному контексті. Ці принципи відображають не лише морально-етичний імператив, але й здатність індивідів та спільнот адаптуватися до різноманітності сучасного світу.

З іншого боку, відкрите ставлення до різноманітності визначається не лише прийняттям культурної

різноманітності як невід'ємної складової сучасного світу, а й готовністю активно включитися в діалог та взаємодію з різними культурами, що вимагає від світової спільноти розширення культурного розуміння, підвищення толерантності та гнучкості у взаємодії з іншими культурними групами. Такий підхід сприяє вирішенню конфліктів, стимулює взаємодопомогу та співробітництво між культурами з метою досягнення спільних цілей, побудови гармонійного міжкультурного середовища й усвідомлення власних культурних біасів. Відкрите ставлення до різноманітності надзвичайно важливе для побудови плідних міжнародних відносин, а саме:

- розуміння власних біасів: кожна людина має свої культурні переконання, знання та перспективи, які впливають на її сприйняття світу, а усвідомлення цих біасів допомагає краще зрозуміти вплив досвіду та переконання на сприйняття;

- відкрите ставлення до різноманітності: прийняття та повага до відмінностей в культурі, мові, традиціях та інших аспектах життя, що допомагає будувати інтеркультурну комунікацію та конструктивний діалог між різними культурами.

Усвідомлення власних біасів та відкрите ставлення до різноманітності усувають конфлікти та непорозуміння, що сприяє інтеркультурній комунікації та формуванню конструктивного діалогу (Klinglmaier, 2024).

Розробка стратегій та політик, спрямованих на заохочення взаєморозуміння та взаємодії між культурами критично важливе для сучасного суспільства, яке стикається зі складними викликами міжнародної співпраці та розуміння. Передові країни та міжнародні організації активно працюють над створенням та впровадженням стратегій, які сприяють зближенню культур, допомагаючи мирному співіснуванню та розвитку. Тому саме інтеркультурна комунікація та конструктивний діалог є основою для побудови гармонійних відносин у світі різноманітності (Mansouri, & Elias, 2020). Визнання та повага до відмінностей у культурних та соціальних практиках, а також активне навчання і розвиток навичок спілкування сприяють вирішенню конфліктів та побудові спільної мети.

Формування сприятливого середовища для взаємодії та взаєморозуміння між культурами вимагає системних зусиль на всіх рівнях суспільства: від урядових політик до освітніх програм та громадських ініціатив. Лише через постійну та конструктивну роботу над цими аспектами можна досягти гармонії та різноманітності у сучасному світі. Для побудови гармонійного та різноманітного суспільства важливо впроваджувати стратегії та політики, спрямовані на заохочення взаєморозуміння та взаємодії між культурами:

- культурний обмін та програми стажування: запровадження програм обміну для студентів, молоді,

творчих особистостей та професіоналів із різних країн, що дозволить поглиблювати розуміння інших культур, співпрацювати та навчатися інтеркультурній комунікації;

- організація міжнародних та місцевих фестивалів, на яких люди зможуть демонструвати свою культуру через мистецтво, кулінарію, музику, що створить платформу для взаємодії та обміну досвідом;

- вивчення іноземних мов є ключем до розуміння культурних особливостей і сприяє побудові міжкультурних зв'язків;

- розробка програм, спрямованих на інтеграцію, організація курсів мов, підтримання знайомства з місцевою культурою та історією;

- міжкультурна освіта в школах та університетах: включення предметів та курсів з міжкультурної освіти у навчальні програми, що допоможе підготувати молоде покоління до життя у різноманітному світі та сприятиме розвитку культурної толерантності;

- надання фінансової підтримки та ресурсів для розвитку культурних ініціатив, які сприяють взаєморозумінню та взаємодії між культурами;

- розробка та впровадження законів та політик, спрямованих на захист прав людей, незалежно від їхньої культурної приналежності, адже це важливо для створення справедливого та інклюзивного суспільства (Anthony, 2023).

Зокрема серед фахівців морського профілю інтеркультурна комунікація та конструктивний діалог є надзвичайно важливим аспектом безпечної та ефективної роботи, адже вони зазвичай репрезентують різні культури, мають різні релігійні погляди та ментальність. Саме тому взаєморозуміння та вміння вести діалог між членами екіпажу є вирішальним для успішної навігації та розв'язання потенційних проблем на борту. У морських академіях велика увага приділяється навчанню студентів не лише технічним аспектам морської справи, а й міжкультурному спілкуванню. Здобувачам освіти надають інструменти для ефективного комунікування з представниками різних культур, навчають їх толерантності та вміння працювати у мультикультурному середовищі (Hropol, 2022).

Здатність фахівців морського профілю до конструктивного діалогу дозволяє їм ефективно вирішувати конфлікти та уникати непорозумінь, що можуть виникнути через відмінність у культурних та ментальних особливостях. Відкритість до спілкування та гнучкість при вирішенні проблем стають вирішальними для успішності морських місій та безпеки (Hropol, 2022). На нашу думку, морські академії, як і будь-які інші навчальні заклади, сприяють формуванню у здобувачів освіти культури взаємодії та розуміння значення міжкультурного спілкування, а це дозволяє майбутнім фахівцям морського профілю підготуватися до роботи в умовах глобальної різноманітності, а також сприяє

розвитку навичок управління міжнаціональними екіпажами.

Важливість діалогу серед учасників екіпажу судна пов'язана з різноманітністю культур, мов, релігій та ментальностей фахівців морського профілю. У United States Naval Academy, наприклад, навчаються представники різних релігій та культурних традицій. Тому вміння ефективно спілкуватися та працювати у міжкультурному середовищі є критично важливим для безпеки та успішності морських місій. В United States Naval Academy велика увага приділяється формуванню культури взаємодії та розуміння міжнаціональних відмінностей. Здобувачам освіти надають не лише технічні знання, але й пропонують курси з міжкультурного менеджменту та спеціальні тренінги з вирішення конфліктів у мультикультурному середовищі, формуючи у них важливі навички міжкультурного спілкування, взаєморозуміння та інтеркультурної комунікації (The United States Naval Academy, 2017).

Такий підхід допомагає майбутнім морякам адаптуватися до роботи в умовах глобальної різноманітності та розвивати навички управління міжкультурними екіпажами. Тому у США, як і в будь-якій іншій країні, підтримання діалогу між членами екіпажу з різних культур є важливим компонентом успішного навчання фахівців морського профілю.

Висновки.

Інтеркультурна комунікація та конструктивний діалог є головними елементами побудови гармонійних відносин у світі різноманітності. Перш за все, важливо розуміти та поважати культурні відмінності, враховуючи, що різноманітність сприяє багатогранності та розвитку. До того ж ефективна інтеркультурна комунікація передбачає вміння слухати та без упередження враховувати погляди інших людей. Для досягнення конструктивного діалогу необхідно встановлювати спільні точки контакту, шукати компроміси, бути відкритими до нових ідей та підходів, а також готовими до змін у власних уявленнях та поглядах.

Загалом міжкультурна освіта та співробітництво сприяють розвитку глобальної спільноти, забезпечуючи мир і взаєморозуміння, просувають суспільний прогрес, роблять світ більш злагодженим, створюють атмосферу взаємоповаги та співробітництва.

Забезпечення ефективного діалогу включає використання емпатії та толерантності. Важливо розуміти не лише слова, але й контекст і культурні особливості, які впливають на сприйняття комунікації. До того ж толерантність до різноманітності допомагає побудувати атмосферу поваги та взаєморозуміння, а вивчення культурних особливостей інших народів та націй сприяє покращенню інтеркультурного спілкування. Це дозволяє уникати стереотипів і помилкових уявлень про інших людей і підвищує

рівень взаєморозуміння. Відкритість до вивчення нового є важливою передумовою для розвитку гармонійних відносин у світі різноманітності.

У кінцевому підсумку інтеркультурна комунікація та конструктивний діалог – невід’ємні складові успішної взаємодії в сучасному світі. Посилення цих навичок допомагає сформувати більш сприятливе середовище для співпраці, розвитку та мирного

співіснування в умовах культурного різноманіття.

Усе зазначене вище доводить, що інтеркультурна комунікація та конструктивний діалог є основними складовими успішних відносин у світі, де різноманітність вважається нормою. Шлях до гармонії полягає в уважному вислуховуванні, взаємоповазі та відкритості до нового, створюючи платформу для спільного розвитку та взаємного збагачення.

REFERENCES

- Anthony, F. (2023). Intercultural Ecumenical and Interreligious Dialogue: An Introduction. *Religions*, 14(9), 1-5.
- Braslauskas, J. (2021). Developing Intercultural Competences and Creativity: The Foundation for Successful Intercultural Communication. *Creativity studies*, 14(1), 197-217.
- Craig, R. T., & Xiong, B. (2022). Traditions of Communication Theory and the Potential for Multicultural Dialogue. *Journal of Multicultural Discourses*, 17(1), 1-25.
- Elias, A., & Mansouri, F. (2020). A Systematic Review of Studies on Interculturalism and Intercultural Dialogue. *Journal of Intercultural Studies*, 41(4), 490-523.
- Hipol, A. J. (2022). *Enhancing Safety Culture Through Maritime Education and Training: the Maritime Academy of Asia and the Pacific model*. Retrieved from https://commons.wmu.se/all_dissertations/2142/
- Kit, N., Mnozhynska, R., & Dyatlova, I. (2024). The philosophy of intercultural dialogue and globalization, understanding the impact of globalization on the modern world. *Scientific and theoretical almanac Grani*, 27(1), 71-78. <https://doi.org/10.15421/172409>
- Klinglmayr, T. (2024). Resonance in Intercultural Encounters: Mapping a Critical Perspective on Communication in Pluralised Societies. In *Collaboration in Media Studies: Doing and Being Together*, (pp. 156-168). London: Routledge.
- Lähdesmäki, T., & Koistinen, A. (2021). Explorations of Linkages Between Intercultural Dialogue Art and Empathy. In *Dialogue for intercultural understanding: Placing cultural literacy at the heart of learning* (pp. 45-58), Berlin: Springer.
- Lähdesmäki, T., Koistinen, A.-K., & Ylönen, S. (2020a). Introduction: What is Intercultural Dialogue and why it is Needed in Europe Today? In *Intercultural Dialogue in the European Education Policies: A Conceptual Approach* (pp. 1-20). Berlin: Springer.
- Lähdesmäki, T., Koistinen, A.-K., & Ylönen, S. (2020b). Analysing Intercultural Dialogue through Conceptual Densities. In *Intercultural Dialogue in the European Education Policies: A Conceptual Approach* (pp. 61-79). Berlin: Springer.
- Likarchuk, N., Yarvis, M., Varenyk, O., Malikhina, S., & Konoplyannikova, M. (2022). Modern trends and actual problems of marketing communications manager training. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 1(42), 522-528.
- Mansouri, F., & Elias, A. (2021). The Intercultural Dialogue Index (ICDI): An Index for Assessing Intercultural Relations. *Social Indicators Research*, 155, 411-453.
- Munezane, Y. (2021). A New Model of Intercultural Communicative Competence: Bridging Language Classrooms and Intercultural Communicative Contexts. *Studies in Higher Education*, 46(8), 1664-1681.
- R'boul, H. (2022). Epistemological Plurality in Intercultural Communication Knowledge. *Journal of Multicultural Discourses*, 17(2), 173-188.
- Spivak, D. (2022). Intercultural Dialogue in UNESCO New Medium-Term Strategy. *International Journal of Cultural Research*, 1(46), 111-125.
- The United States Naval Academy*. (2017). Retrieved from <https://www.usna.edu/Registrar/USNACatalogs/navalacademycatalog20082009.pdf>